

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ มีระเบียบวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้ทำการตรวจสอบบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งมีการใช้ระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ โดยอ้างอิงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบบัญชีในสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ การควบคุมภายในของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ และการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 102 ราย ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีที่ได้ทำการตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2550 (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2550: ออนไลน์)

3. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 102 ราย ปรากฏผลดังนี้

จำนวนประชากรทั้งสิ้น	102	ราย
ไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืน	<u>47</u>	ราย
แบบสอบถามตอบกลับ (ตัวอย่างในการศึกษา)	<u>55</u>	ราย

วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับจำนวน 55 ราย จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร ตำราทางวิชาการ งานวิจัย สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน รวมทั้งสิ้น 19 ข้อ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ โดยข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 7 ข้อ และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 3 ข้อ โดยแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) นั้น ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) ข้อคำถามที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงสืบเนื่อง (Inherent Risk) ในสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์

(2) ข้อคำถามที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการควบคุมทั่วไป (General Control) และการควบคุมระบบงาน (Application Control) ในระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม จะนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอ้างอิง (Inference Statistics) ดังนี้

แบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) โดยสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ ลักษณะแบบสอบถามที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองส่วนโดยใช้การแจกแจงค่าความถี่แบบสองทาง (Crosstabs) ส่วนแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) นั้น มีการกำหนดระดับมาตราส่วนออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความเสี่ยง / ระดับความสำคัญ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยทางสถิติ (Mean) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยทางสถิติ (Mean) ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550)

ค่าเฉลี่ย	แปลผล
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

นอกจากนั้นได้ทำการเปรียบเทียบความเห็นจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้วิธีการแจกแจงแบบที (T-test) ซึ่งทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova) และการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe')

ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551